

Bagatelní spor

Stanoví-li zákon pro přípustnost opravného prostředku hranici odvozenou od hodnoty předmětu žaloby, nemůže být opravný prostředek odmítnut jako bagatelní, byl-li současně vyměřen soudní poplatek z částky přesahující tuto hranici.

(Nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. I.ÚS 1368/20 ze dne 22.7.2020)

Ústavní soud rozhodl o ústavní stížnosti stěžovatele Bc. J.J., zastoupeného Mgr. Bc. L.T., advokátem se sídlem v P., proti usnesení Nejvyššího soudu č. j. 33 Cdo 3879/2019-144 ze dne 27. února 2020, za účasti Nejvyššího soudu, jako účastníka řízení, a D.J., jako vedlejšího účastníka řízení, tak, že usnesením Nejvyššího soudu č. j. 33 Cdo 3879/2019-144 ze dne 27. února 2020 bylo porušeno právo stěžovatele na přístup k soudu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Usnesení Nejvyššího soudu č. j. 33 Cdo 3879/2019-144 ze dne 27. února 2020 se ruší.

Odůvodnění:

I. Rozhodnutí obecných soudů

1. Obvodní soud pro Prahu 6 (dále jen "soud prvního stupně") rozsudkem pro uznání č. j. 11 C 330/2017-37 ze dne 25. dubna 2018 uložil žalovanému povinnost zaplatit stěžovateli žalovanou částku s příslušenstvím a nahradit mu náklady řízení. Městský soud v Praze (dále jen "odvolací soud") rozsudkem č. j. 72 Co 372/2018-82 ze dne 23. ledna 2019 k odvolání žalovaného změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že se rozsudek pro uznání nevydává. Dovolání stěžovatele Nejvyšší soud napadeným usnesením odmítl jako nepřipustné podle § 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř.

II. Ústavní stížnost a vyjádření účastníka

2. Řádně zastoupený stěžovatel ve své včas podané ústavní stížnosti splňující požadavky zákona č. [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o Ústavním soudu"), namítá porušení svého práva zakotveného v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina"). Podle stěžovatele se Nejvyšší soud svým postupem dopustil denegatio iustitiae, neboť odmítl dovolání proto, že předmětem řízení byla částka 8 420 Kč s příslušenstvím a nejde o vztah ze spotřebitelské smlouvy nebo o pracovněprávní vztah a peněžité plnění nepřesáhlo částku 50 000 Kč, přičemž k příslušenství se nepřihlíží. V řízení přitom bylo usnesením č. j. 11 C 330/2017-67 ze dne 11. října 2018 rozhodnuto, že soudní poplatek činí 27 348 Kč, základem pro jehož výpočet byl součet jistiny 8 420 Kč s kapitalizovaným samostatným příslušenstvím ve výši 538 520,54 Kč, tedy celkem 546 940,54 Kč; z této částky měl podle stěžovatele Nejvyšší soud vycházet a o dovolání rozhodnout meritorně. Proto navrhl, aby Ústavní soud napadené usnesení zrušil.

3. K ústavní stížnosti si Ústavní soud vyžádal vedle spisu soudu prvního stupně sp. zn. 11 C 330/2017 i vyjádření účastníka řízení; vyjádření vedlejšího účastníka k věci považoval Ústavní soud za nadbytečné, a proto se na něj neobracel. Za Nejvyšší soud se k ústavní stížnosti vyjádřil předseda senátu 33 Cdo, který zrekapituloval stížnostní námitky a obsah napadeného rozhodnutí - s tím, že stanoví-li zákon pro přípustnost dovolání peněžní plnění přesahující 50 000 Kč a k příslušenství se nepřihlíží, nebylo možné rozhodnout jinak; proto navrhl, aby ústavní stížnost byla odmítnuta.

Vyjádření účastníka neobsahovalo nové informace ani skutečnosti, a proto je Ústavní soud stěžovateli k vyjádření nezasílal.

III. Vlastní posouzení ústavní stížnosti

4. Ústavní soud posoudil splnění procesních předpokladů řízení, ústavní stížnost řádně zastoupeného stěžovatele je včasná a přípustná, a protože nelze očekávat další objasnění věci, rozhodl bez nařízení ústního jednání. Ústavní stížnost je důvodná.

5. Z vyžádaného spisu se podává, že stěžovatel podal dne 29. listopadu 2017 žalobu o zaplacení jistiny 8 420 Kč s příslušenstvím; mimo této jistiny dále o kapitalizované úroky ve výši 12 % z částky 2 800 000 Kč za období od 30. listopadu 2014 do 6. července 2016 a podrobně specifikované úroky z jednotlivých částek jistiny do 6. července 2016, celkově bylo "příslušenství" do 6. července 2016 v žalobě vyčísleno na 589 953 Kč. Konečně stěžovatel požadoval i kapitalizované úroky 12 % z celkové částky (589 373 Kč) od 7. července 2016 do zaplacení.

6. Podle § 6 zákona č. [549/1991](#) Sb., o soudních poplatcích ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o soudním poplatku"), je základem procentního poplatku cena předmětu řízení vyjádřená v penězích, přičemž cena příslušenství předmětu řízení tvoří základ poplatku jen v případech, je-li příslušenství samostatným předmětem řízení. Stěžovateli bylo nejprve uloženo soudní poplatek ve výši 1000 Kč (č. l. 11) a povinnost upřesnit, jakým způsobem vypočetl částku 589 373 Kč (č. l. 12). Po vydání rozsudku pro uznání nalézací soud přehodnotil cenu předmětu řízení a doměřil stěžovateli (viz č. l. 67) soudní poplatek 26 348 Kč (5 % z 538 520,54 Kč); shodně byl určen soudní poplatek žalovanému za odvolání (č. l. 68). Po vynesení zrušujícího rozsudku odvolacího soudu podal stěžovatel dovolání, za které zaplatil soudní poplatek ve výši 14 000 Kč (č. l. 135), neboť podle položky 23 odst. 1 sazebníku poplatků v příloze zákona o soudních poplatcích, činí soudní poplatek za dovolání za peněžitá plnění do 100 000 Kč včetně, 7 000 Kč [písm. a)], v ostatních případech 14 000 Kč [písm. d)]. Zjevně tedy i pro vyměření poplatku z dovolání byla výchozí částka přesahující 100 000 Kč.

7. V řízení byl opakovaně vyměřen a uhrazen soudní poplatek z jiné částky, než jaká byla poněkud nepřesně, přesto opakovaně, uvedena v žalobě i v obou rozsudcích obecných soudů jako předmět řízení, a ze které vycházel i Nejvyšší soud, neboť bylo správně přihlédnuto k požadované výši skutečného plnění (i kapitalizovaných úroků). Za dané situace Ústavní soud nepovažuje závěr Nejvyššího soudu, že v řízení jde o tzv. bagatelní částku, za přílehlavý. Podle § 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř. je vyloučena přípustnost dovolání, je-li předmětem žaloby částka nižší než 50 000 Kč (a k příslušenství se nepřihlíží); nelze však akceptovat, je-li po stěžovateli vyžadován soudní poplatek z částky přesahující více než desetinásobně uvedenou hranici a současně je důvodem odmítnutí tvrzení, že této částky předmět žaloby nedosahuje. Soud prvního stupně i odvolací soud zjevně za předmět řízení považovaly 538 520,54 Kč, což daly účastníkům řízení najevo, a proto nelze považovat za ústavně konformní, odepřel-li Nejvyšší soud v této situaci stěžovateli přístup k dovolací instanci s odůvodněním, že předmět řízení nepřesahuje hranici stanovenou v § 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř.

8. Čl. 36 odst. 1 Listiny zaručuje každému právo, že o jeho věci bude rozhodovat nezávislý a nestranný soud na základě předem stanovených pravidel. V projednávaném případě, i vzhledem k matoucímu označení žaloby, Nejvyšší soud tato pravidla pominul, respektive vyvodil z předchozího průběhu řízení nesprávné závěry. Stěžovateli bylo upřeno právo na přístup k dovolacímu soudu.

IV. Závěr

9. Za daného stavu věci Ústavnímu soudu nezbylo, než podle § 82 odst. 1 písm. a) zákona o Ústavním

soudu konstatovat, že napadeným rozhodnutím Nejvyššího soudu bylo porušeno ústavně zaručené základní právo stěžovatele na přístup k soudu podle čl. 36 odst. 1 Listiny, a toto rozhodnutí podle § 82 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu zrušit.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zmatečnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Střídavá péče](#)
- [Restituce](#)
- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)